

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever
en eigenaar van dit blad, groote Markt,
n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags,
's donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 1ste MEI.

Pruisen heeft, gelijk men weet, de « worsteling voor de beschaving » aangevangen, een strijd, waarin men zich in Zwitserland en te Buenos-Ayres ook wel aan verstaat. Onze Belgische beschavers meenen, en drukken die meening uit, dat er daar voor ons goede voorbeelden te halen zijn, dat er niet genoeg tegen den invloed van Rome en dat geijverd worden, dat het uur is geslagen om tegen de « klerikale eischen » eenen onoverkomelijken dam op te werpen.

Luik heeft het voorbeeld gegeven: biddende priesters, vrouwen en kinderen werden geslagen, erg mishandeld. Er is zelfs bloed vergoten....

Is het, ja of neen, waar, dat het liberalisme overal door dezelfde beginselen gedreven wordt, overal dezelfde middelen in het werk stelt om zijn doelwit te bereiken? In België, evenals te Berne en te Berlijn, evenals te Parijs onder de Commune, en als de Buenos-Ayres, beoogt het liberalisme niets anders dan de verdrukking van het katholiek geweten, de vestiging der brutale macht, de tiranni, de overheersching door geweld en schrik-aanjaging!

Wie is, bij elke munitij, de voorwacht, maar, als de gewapende hand tusschenkomst, de achterwacht? Het zijn de producten van de vrijdenkers-universiteiten; het zijn de vruchten van het liberaal onderwijs, waarmee onze lichtdragers geheel het land zouden willen begliffen.... Inderdaad! vragen zij niet de afschaffing der wet van 1842, die het godsdienstig onderwijs door den priester, eenig daarvoor bevoegd, bekrachtigd?

Als de Commune meester was, isjden en schrikten vele liberale geldbezitters voor dit monster, dat werkte met petrool, en gijzelaars, zonder eenigen vorm van proces, op den hoek eener straat of op den koer eener gevangenis, dood-schoot. En wat doen de verblinden? Zij zien niet, dat door de ondersteuning, die zij aan de revolutionaire denkbeelden geven, door den oorlog, dien zij de behoudende beginselen, het gezag, de orde, de wettelijkheid helpen aandoen, den weg bereiden, waar vroeg of laat hun eigene geldkoffer aan stuk zal worden, hun eigen bloed zal vergoten worden!

Het een noch het ander.

Het Handelsblad, een kwaadwillig artikel der Köln. Zeitung besprekende, maakt de volgende gepaste opmerking:

« Het blad kan maar niet begrijpen, hoe wij hier niet in de open armen van Pruisen vliegen; immers Pruisen stelt zich aan als de beschermmer, de voogd, de vader van België, maar dewijl zij den voogd niet willen aanhooren, dreigt de Zeitung, ten slotte, dat het zeer goed gebeuren kan, dat België begin en België einde in dezelfde eeuw plaats had.

« Dat is zeer goed mogelijk; doch in dit geval zal dit de schuld niet zijn van de katholieke partij, zoals het blad beweert, maar wel van de zoogezegde doctrinaire partij, die aan den haat tegen de gewetensvrijheid alles opoffert, en daarom gisteren met de commune aanspande, en vandaag zich in de armen werpt van den Bismarck; doch.... altijd communist in de ziel blijft.

« Indien er eene partij in België is, die in het

diep harer ziel franschgezind is, dan is het zeker de doctrinaire, liberale of geuzenpartij, zoals men haar noemen wil, maar het ware Belgische volk is katholiek, en wie katholiek zegt, zegt ook Vlaamsch: dat is tegenstander van Frankrijk — jammer, dat het gouvernement dit niet begrijpen wil!

« De katholieke partij, de eenige nationale partij in België, wil zoo min Franschman als Pruis zijn; zij aanbidt zoo min Parijs als Berlijn, zij wil blijven wat zij is, dat is een onafhankelijk, zelfstandig volk. »

Licht en beschaving.

Al wie met de volksklas eeniger wijze bekend is zal mij niet logenstraffen, dat meestal de kinderen der arbeidende families ruw en wild opgroeien. Aan vorming van hart en ziel, aan zedelijke opvoeding beboeft men niet te denken. Vele tijds ontbreekt aan de ouders zelve enige opvoeding, en dus kunnen zij niet geven wat zij zelve niet bezitten. Soms ook is de vader wel onderwezen doch gebrek aan tijd, bekommering voor het stoffelijk leven, belet hem zich met de leiding zijner kinderen op te houden.

Op geestesontwikkeling, of de opvoeding des verstands door de ouders, daarop behoeft in 't geheel niet gedacht te worden.

Het is dus in de school dat de jeugd opvoeding geniet. Het is in de school, waar het hart en de geest der kinderen gevormd worden.

Onbeschrijfelijk zijn de weldaden van een degelijk onderwijs. Door een goed onderwijs wordt het licht en de beschaving onder de werkende klassen verspreid.

Doch helaas! Nog zoo veel, zeer veel kinderen komen nooit ter school. Nog zoo veel, zeer veel kinderen verlaten de school te vroeg.

Op tien-tot-elfjarigen ouderdom, dan wanneer ze eerst beginnen te leeren, zeggen tusschen de 35 tot 40 scholieren op honderd, vaarwel aan alle opvoeding.

Hoe wilt gij toch dat die jongens, wanneer ze volwassen zullen wezen, die meisjes, wanneer ze tot dochters zullen opgegroeid zijn, verstandige en zedige leden der maatschappij wezen? Moet het onze verwondering wekken, indien met zulk stelsel 50 ten 100 der bevolking van alle licht en beschaving verlooren is?

Indien wij zien hoe andere landen, 't onderwijs in oogenschouw nemen, dan ben ik inderdaad beschaamd.

Ik had het geluk, deze week het laatste officieel verslag over den toestand der volksscholen van Weenen, hoofdstad van Oostenrijk, te lezen. In september 1875 werd door de zorgen der stedelijke overheid de optelling gedaan der kinderen welke gehouden waren onderwijs te genieten. Uit dit onderzoek bleek dat er 28 528 jongens en 27,456 meisjes, dus te zamen 55,984 leerplichtige kinderen waren. Gedurende het schooljaar 1873-74, gingen naar de 402 openbare en de 88 privaatscholen 56 884 leerlingen, dus 1220 meer dan het opgegeven getal. Dit verschil spruit hieruit voort dat des zomers vele families buiten stad zijn, en dus in de optelling niet waren gerekend en tweedens dat vele scholieren uit de aanpalende gemeenten in de stad ter schole gaan. Indien men bij het gegeven getal de 3674 kinderen voegt welke geene 14 jaren

tellen en in de gestichten van middelbaar onderwijs zich bevinden, dan ziet men dat in de stad Weenen — 60,558 scholieren zijn.

Stads- & provincie nieuws.

Over enige jaren besloten de liberalen een bewijs hunner achting te geven aan M. den graaf Max de Renesse. Er werd aangekondigd dat Mijneheer de graaf zijn portret zou aangeboden worden.

Zoo gezegd, zoo gedaan. De liberalen deden juist voor den heer de Renesse wat vandaag de katholieken doen voor M. Julliot.

Werden de liberalen daarom in de katholieke gazetten beledigd? Schreven de katholieke bladen daarom samspraken om den graaf de Renesse voor den toot te houden. Zag men toen de katholieken de straatjongens opstoken, hun slofjes in de hand steken en steenen werpen naar het hoofd van alwie aan de liberale manifestatie durfde deel nemen? Geenszins. De katholieken lieten de liberalen bezig zijn in volle vrijheid.

Waarom handelen de liberalen ook zoo niet jegens de katholieken, wanneer deze voor M. Julliot doen hetgeen de liberalen gedaan hebben voor M. de Renesse?

Waarom? Omdat de liberale partij de partij is der onverdraagzaamheid, des gewelds en der wanorde.

De onderschrijving aan het portret van Mgr den Cardinaal Dechamps, zal geopend blijven tot den 20 mei, ten prijze van 15 fr. Na den 20 mei zal de prijs van het portret op 30 fr. bepaald worden. — Men onderschrijft te Tongeren op het bureau van den Postrijder.

De bedevaart naar Scherpenheuvel der genootschappen van den H. Vincentius & Paulo van Limburg, die bepaald was op maandag 3 mei, is uitgesteld. De dag der bedevaart zal nader vastgesteld worden.

Men schrijft ons uit Hasselt dat de plechtigheden van den jubilé aldaar verleden zondag begonnen zijn. De gansche stad op zeer weinig uitzonderingen na woonde de eerste processie bij. Alles is in de beste orde afgeploopen.

L'indicateur breveté des chemins de fer pour le mois de **Mai** est en vente chez M. COLLÉE, libraire, grand'place, 51, à Tongres. — Prix avec carte: 25 centimes.

Meikevers.

(VERVOLG.)

Het is in de meimaand, veertien dagen vroeger of veertien dagen later volgens het klimaat of de weërgesteldheid, dat de meikevers uit den grond komen. Zij zijn alsdan slap en zwak; doch, één dag blootgesteld aan de lucht, zijn al hunne lichaamsdeelen versterkt, en zij herbeginnen hunne verwoesting, onder hunne nieuwe gedaante. Er bestaan weinig boomen wier bladeren hen niet smaken. Ook ziet men dikwijls de bosschen en de boomgaarden gelijkelijk geplunderd bij het einde

en de eenige plaats, waar zij hun intrek konden nemen, was eene eenvoudige dorpsbergh. Het beviel hem daar echter bij uitstek en zijne krachten kwamen bij den dag terug. Robbert en Clara waren daar vrij wel op hun gemak; de schoonheid en het rustige der plaats behaagden hun zeer, en het toeval wilde, dat de Katholieke kerk slechts een kwartieruurs van daar verwijderd was; nog toevaliger was het, dat de pastoor vroeger rector of de kostschool was geweest waar Robbert zijne jongensjaren had doorgebracht. Clara schepte zeer veel vermaak in hunne vroolijke herinneringen aan die vervolgene dagen, en zij gevoelde zich niet minder gelukkig, toen zij eens bij toeval met pater Dunne alleen was, en deze haar over Robbert sprak, en over zijne schuldlooze kinderjaren, en over zijn gedrag, dat aan al de andere leerlingen tot voorbeeld kon strekken; en toen hij haar de verzekering gaf, dat het geluk, wat zij had, om zulk een prijs voor haar leven te winnen, slechts aan weinig vrouwen te heurt viel, toen zwol Clara's hart van vreugde en trots.

Op zekeren schoonen Juni-dag gevoelde Clara zich bijzonder gelukkig; want, daar haar om zijne krachten genoeg geheel teruggekregen had, deed Robbert haar het verzoek, of zij nu een dag in het begin van Juli voor hun huwelijk wilde bepalen. Mijneheer Hulme en jufvrouw Connell zouden daar bij hen komen, en zij zouden kunnen trouwen in dat eenvoudige kerkje, dat hun dierbaar geworden was, en pater Dunne zou het huwelijk ingezegen. Clara deed dit oneindig liever, dan in Londen te moeten trouwen; en dit voorstel nam als het ware een steen van haar hart. Dien morgen had zij naast Robbert aan de communiebank geknielt. Het kon niet anders of zij moest de geestverrukking, de bijna hemelse uitdrukking die daarna op zijn gelaat verspreid lag, hebben opgemerkt.

Het was dien dag het feest van het Heilig Hart, en pater Dunne zou dien namiddag vroeg 'Lof houden.

der lente, tot het groot nadeel van den groei der boomen en der vruchtvoorbrengring. Het uitwerksel der rooiving van de boombladeren op eenen oogeblik op welken ze noodzakelijk zijn, laat zich gedurende verscheidene jaren gewaar worden, dit is te zeggen dat een appelaar, bij voorbeeld, gewis in het volgend jaar nog geene appels zal opbrengen, en zeer weinig in het volgend jaar.

Deze daadzaak laat zich verklaren door de noodzakelijkheid waarin de boom gebracht is van tot de voortbrenging van nieuwe bladeren de overmaat van sap aan te wenden, die dienen moet tot de spijzing der vrucht. Elke poging om ze voor te houden als de vijanden der boeren, waren overbodig, want wie heelt niet met angst, in zekere jaren, midden in de lente, zekere boomen zoo bloot gezien als in 't hart van den winter? Ik zeg in zekere jaren, dewijl de plaag niet immer tot hetzelfde punt te duchten is. Men heeft vermeend gade te slaan dat er, op vier jaren, maar één is gedurende hetwelk de kevers zeer overvloedig zijn. Nogtans moet de gesteltenis van den dankring, in den winter en in de lente, herhaalde maal deze berekening verstooren.

Inderdaad de hevige vorst, die doordringt tot de schuilplaats der larven, moet ze ombrengen, nog beter als deze die latkomend zijn en de volmaakte insecten vaardig vinden om uit de aarde te kruipen. Eene lange droogte in de Meimaand vormt op den bodem eene korst welke door de volmaakte insecten niet kan worden doorgelaten en die ze van honger doet bezwijken. Men heeft opgemerkt dat de meikevers schaarscher waren in de warme landen dan in de koude: de gematigde gewesten passen hen het best.

Elk molenaar leeft maar zeven of acht dagen, en heel het soort vertoont zich maar gedurende nagenoeg eene maand. Korts na de paring sterft de man, en het wijfje sterft insgelijks zoodra het zijne eieren heeft gelegd.

De vijanden der meikevers zijn zeer menigvuldig. Onder de vieroetters: de vos, de das, de egel, de luifwijn, de wezel, de rat en soortgelijken. Onder het gevogelte enige dag- en nachtvogels, de grauwe ekster, de overige eksters, de kraaien, de kalkoenen, de hoenders, enz. Zij zijn echter ontoereikend om te voorzien in de dringende behoefte der landbouwers om het getal er van te zien verminderen. De mensch moet zich bij hen aansluiten om de vernieling er van te bespoedigen, ten minste rondom zijne woonplaats, dit is te zeggen in zijnen hof en in zijne boomgaarden. Men heeft voorgesteld ze te doen vallen door ze te beroken als zij op de bladeren rusten, dit is te zeggen tusschen 9 ure 's morgens en 3 ure 's namiddag, en ze te verpletteren; dit middel kost veel, en heeft minder gevolg dan als men op de boomen slaat met persen, of als men hevigtijl schudt. Het is bij dit laatste middel, dat men zich moet houden. Een vijftig hovenier zal in den molenaarstijd elken morgen een uur tijds besteden om ze op te rapen, te verbranden of aan de kieken te geven. Dezelve verpletteren is slecht, dewijl de eieren der bevruchte wijveken, als ze niet heel en al gepletterd zijn, nog kunnen ontluiken. Door de vernieling vermindert men ten minste het getal der larven, die, zonder deze, eenen grond zouden hebben besmet, en dit is veel.

Wat de larven betreft, de middelen om haar te vernielen zijn talrijk, doch minder zeker. Het

Toen zij te zamen naar de kerk wandelden, liep hun gesprek over godsdienstige onderwerpen, en Robbert sprak vier den dag terug. Robbert en Clara waren daar vrij wel op hun gemak; de schoonheid en het rustige der plaats behaagden hun zeer, en het toeval wilde, dat de Katholieke kerk slechts een kwartieruurs van daar verwijderd was; nog toevaliger was het, dat de pastoor vroeger rector of de kostschool was geweest waar Robbert zijne jongensjaren had doorgebracht. Clara schepte zeer veel vermaak in hunne vroolijke herinneringen aan die vervolgene dagen, en zij gevoelde zich niet minder gelukkig, toen zij eens bij toeval met pater Dunne alleen was, en deze haar over Robbert sprak, en over zijne schuldlooze kinderjaren, en over zijn gedrag, dat aan al de andere leerlingen tot voorbeeld kon strekken; en toen hij haar de verzekering gaf, dat het geluk, wat zij had, om zulk een prijs voor haar leven te winnen, slechts aan weinig vrouwen te heurt viel, toen zwol Clara's hart van vreugde en trots.

« Wel, » zeide hij, glimlachend, » is dat niet waar? »

« Och, Robbert! » riep zij uit, » uwe liefde is thans een hemel voor mij! Zeg, is de mijne dat ook niet voor u? »

« Neen, Clara, » antwoordde hij, ernstig maar goedig; » mijn hart behoort in de eerste plaats aan God, en dan aan u. »

« Ik kan zoo niet denken, » antwoordde zij met gesmoorde stem.

« Gij zult dat spoedig kunnen, lieve wees daarvoor niet bezorgd. Ik heb dezen morgen geboden, dat onze liefde gebedigd moet worden, dat zij ons nader mocht brengen tot God — en ik gevoel, dat dit werkelijk het geval zijn zal. Bid daarvoor met mij straks in het Lof. »

Zoo traden zij de kerk binnen en knielden zij voor het altaar neder, en God zegende hen, toen zij zich voor Hem nederlegden. Toen zij de kerk verlieten, voegde pater Dunne zich bij hen en maakte de opmerking, dat het zulk een heerlijke avond was.

« Wij zullen niet oom naar het strand gaan, » zeide Clara, » en daar het ondergaan der zou afwachten. »

« En waarschijnlijk zal ik u daar ontmoeten, » antwoordde de priester, » want ik moet een paar zieken, bezoeken, van wie ik in die richting naar huis kan terugkeeren. »

Dit gezegd hebbende groette hij hen, en sloegen zij den weg naar het dorp in.

(Wordt vervolgd.)

CLARA'S OFFER.

EEN VERHAAL UIT DEN TEGENWOORDIGEN TIJD.

(7^e VERVOLG.)

Robbert had eerst verlangd, dat Clara zich naar eene andere plaats zou begeven, doch zij verzette zich hiertegen; en daar dokter Bruce het gevaar van besmetting als grootendeels geweken beschouwde, drong hij niet langer op aan. Hij haalde haar dikwijls af om beweging in de opene lucht te nemen, en te voorkomen dat de stilte en treurigheid des huizes een nadeeligen invloed op hare gezondheid zou uitoefenen. Mijneheer Morton's leven verkeerde in het grootste gevaar, en daarom konden de twee gelieven, zij mochten doen wat zij wilden, niet meer zoo vroolijk en opgeruimd zijn als voorheen. Tot dusverre hadden zij, bij eene stilzwijgende overeenkomst, steeds vermeden eenige melding van Clara's oom te maken; want de zes maanden, die verlopen waren sedert zij den eersten stap in zijn huis zette, hadden oogenschijnlijk geene verandering in zijne gevoelens jegens haar teweeggebracht. Hij was even ijskoud als te voren; en toen haar engagement er door was, wenschte hij haar geen geluk, noch scheen hij er om harentwilt blijde om te zijn. Hij was van nature koud en norsch, doch Clara kon duidelijk bespeuren dat hij een werkelijk afkeer van haar had; want nu en dan verwaardigde hij zich om mijneheer Hulme's grappes te glimlachen, en zijne manieren jegens Robbert waren in den regel zeer hartelijk. Alleen tegenover haar was hij onveranderlijk stil, ernstig en koud; en de arme Clara, wier hart zoo vol liefde was, en die hem zoo gaarne hare dankbaarheid had willen toonen voor het weinige, dat hij voor haar deed, werd daardoor diep gekrield. Maar thans spraken Robbert en zij met bezorgd-

heid over die ziel, die thans tusschen leven en dood zweefde. Hij had geleefd zonder God, in openbaren strijd met Zijne geboden, in bepaald ongelooft aan het waarachtig bestaan van zijn Schepper; en zou hij nu zoo, zonder weder een oogeblik bij zijne kennis te komen, zonder berouw, zonder goednaking van hetgeen hij misdreven had, voor zijne hemelschen Rechter moeten verschijnen? Zij huiverden bij deze gedachte; en menigvuldig waren de gebeden, menigvuldig de H. Missoffers, die zij dagelijks tot God opzonden, opdat Hij in zijne barmhartigheid niet zou gedogen, dat deze man in zijne zonden kwam te sterven. Hunne gebeden werden verhoord; hij stierf niet, en na drie weken van hevige spanning ging de crisis voorbij en begon hij te herstellen. Zijne geestelijke verbetering hield geen gelijken tred met zijne terugkeerende gezondheid. Geene enkele uitdrukking van dankbaarheid over zijne redding uit het doodsgevaar kwam over zijne lippen; oogenschijnlijk had de schaduw des doods hem geene vrees aangejaagd; hij stond van zijn ziekbed op even bardvochtig en norsch en ijskoud als voorheen.

En Clara's flauwe hoop, dat hij ten laatste hartelijker jegens haar zoude worden, werd niet verzevenlijkt.

Zoodra de heer Morton zijne kamer verlaten mocht, schreef dokter Bruce verandering van lucht voor; en er werd bepaald dat Robbert en Clara hem zouden vergezellen. Jufvrouw Connell had zich gedurende de ziekte zoo afgestobd, dat zij enige dagen bij hare vrienden in Ierland mocht gaan doorbrengen.

Het kostte vrij van moeite eer men den heer Morton kon overhalen om te vertrekken, en nog veel meer om eene plaats te vinden, die hem goed beviel; hij trok van de eene plaats naar de andere, totdat hij eindelijk, tot groote verwondering zijner reisgezellen, veel behagen scheen te scheppen in eene woeste plek, aan de noordzijde van Devonshire en zich daar voor eenige weken nederzette.

Het was eene plek, die geheel afgezonderd lag,